

Beslut om utökad övervakning avseende Chronic Wasting Disease/avmagringssjuka i Västerbotten

Jordbruksverkets beslut

1. Jordbruksverket beslutar att en utökad övervakning gällande Chronic Wasting Disease (CWD, avmagringssjuka) ska genomföras under tiden 1 juli – 31 december 2021 hos älg i ett område med 25 km radie runt Robertsfors i Västerbottens län, se yttre ringmarkering på karta i bilagan till detta beslut.

Alla älgar över ett års ålder som 2021 skjuts i samband med jakt till och med den 31 december ska provtas för CWD i enlighet med anvisningar från Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Provtagningen kan fördelas mellan djur som slaktas upp av respektive jaktlag och djur som levereras till vilthanteringsanläggning eller slakteri. Älgjaktlagen ska ombesörja att provtagning sker, antingen genom att själva ta proverna eller genom att tillse att vilthanteringsanläggningar eller slakterier tar proverna.

Proverna ska sändas till SVA i enlighet med Jordbruksverkets och SVA:s anvisningar.

2. Jordbruksverket beslutar att provtagningen får utföras av veterinär alternativt av jägare, eftersöksjägare eller annan person som har instruerats i provtagning av personal vid Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt eller Svenska Jägareförbundet.

Beskrivning av ärendet

Chronic Wasting Disease är en prionsjukdom som har påvisats hos hjortdjur. CWD är en typ av transmissibel spongiform encefalopati och kännetecknas av degenerativa förändringar i hjärnan vilket leder till neurologiska symtom, avmagring och död. Ingen koppling har setts till sjukdom hos människa men även om sannolikheten att människa kan drabbas bedöms som mycket låg kan möjligheten inte helt uteslutas.

CWD upptäcktes för första gången i Europa 2016. Till följd av detta beslutade EU att övervakning av sjukdomen skulle ske i de medlemsstater som har populationer av ren eller älg. Denna övervakning pågår under åren 2018–2020 i Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen och Polen. Minst 6 000 hjortdjur av arterna älg, ren, rådjur, kronhjort

och vitsvanshjort ska testas i varje medlemsstat. Övervakningen gäller såväl vilda som hägnade djur. Främst ska så kallade riskdjur undersökas. Med riskdjur menas självdöda djur, sjuka djur och djur med nedsatt allmäntillstånd, nedlagda/slachtade djur som förklarats otjänliga som livsmedel samt trafikskadade/trafikdödade djur.¹

Tidigare har det i Sverige påvisats CWD på tre älgkor i Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner i Norrbotten. Älgkorna var 10-16 år gamla. Den 18 september 2020 upptäcktes också en 14 år gammal älgko med CWD i Robertsfors kommun i Västerbotten. Jordbruksverket beslutade att övervakning hos älg i det angivna området runt Robertsfors skulle utföras jaktsäsongen 2020-2021. Under denna övervakning kunde dock inte ett ändamålsenligt antal prover samlas in, varför provtagningen måste fortsätta också under hösten/vintern 2021. Den behöver dock avslutas den 31 december 2021 eftersom Sverige därefter ska redovisa resultatet av sin CWD-övervakning till EU.

Motivering

När ett fall av CWD påvisas inom EU ska antalet prover som samlas in i det område där sjukdomen har påvisats utökas, utifrån en bedömning av den berörda medlemsstaten. Detta följer av gällande EU-bestämmelser.² Jordbruksverket bedömer därtill att det behövs ett utökat provunderlag för att få ökad kunskap om sjukdomen samt för att bedöma sjukdomens utbredning i landet och eventuella smittsamhet. Då Jordbruksverket får besluta om provtagning för att kartlägga förekomst av smittsamma djursjukdomar så har verket i samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) gjort en bedömning av hur en utökad provtagning ska göras.³

Jordbruksverket bedömer att det är möjligt och rimligt att genomföra provtagning på älgar över ett år som skjuts i det angivna området fram till den 31 december 2021.

Jordbruksverket bedömer att det av praktiska skäl är lämpligt att tillåta att såväl veterinärer (även de som inte är förordnande officiella veterinärer) som personal som har fått relevanta instruktioner får utföra den aktuella provtagningen.⁴

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Jönköping. Överklagandet ska vara skriftligt och innehålla uppgift om:

- Vilket beslut som överklagas
- Hur beslutet ska ändras, och
- Varför det ska ändras.

Överklagandet ska skrivas till förvaltningsrätten, men ska skickas eller lämnas till:

¹ Se kap. A avsnitt IIIA punkt 2.4 b i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

² Se kapitel A, avsnitt II, punkt 2.5 i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

³ Se 3 § lagen (2006:806) om provtagning på djur m.m. samt 3 § förordning (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

⁴ Se 5 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:9) om obligatorisk övervakning avseende förekomst av TSE-sjukdom hos nötkreatur, får och get.

Jordbruksverket
551 82 Jönköping

Du kan också skicka överklagandet till jordbruksverket@jordbruksverket.se.

Överklagande från renägare eller licensinnehavare för älgjakt måste komma in till Jordbruksverket senast den 6 augusti 2021. Överklagande från vilthanteringsanläggning eller renslakteri måste komma in till Jordbruksverket inom tre veckor från den dag som anläggningen/slakteriet tog del av beslutet.

Övriga upplysningar

Den nu beslutade utökade provtagningen kompletterar den generella provtagningen inom samma område. I den generella provtagningen ska provtas så många som möjligt av de älgar, renar, rådjur och kronhjortar som avlivas på grund av symptom på sjukdom, påträffas döda eller som avlivas alternativt dör på grund av trafikolycka. Det är av yttersta vikt att provtagningen på dessa så kallade riskdjur fortskrider.

Enligt 25 § lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. gäller detta beslut omedelbart och även om det överklagas.

Beslutet om övervakningens utformning utgår från ett underlag som expertgruppen för CWD under ledning av SVA levererade till Jordbruksverket den 30 september 2020.

I detta ärende har enhetschefen Lotta Hofverberg beslutat. Maria Cedersmyg har varit föredragande.

Lotta Hofverberg

Maria Cedersmyg

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga

Karta över det område i Västerbottens län som omfattas av beslutet (yttre ring).

Sändlista

Licensinnehavare för älgjakt inom det område i Västerbottens som omfattas av beslutet (delges genom kungörelsedelgivning)

Vilthanteringsanläggningar och slakterier (delgivningskvitto):

- Svantes vilt och bär, Edeforsvägen 73, 960 24 Harads
- Arvidsjaur renslakt AB, Larstorpsvägen 22, 933 34 Arvidsjaur
- Polarica vilt, Grundnäs 7, 935 93 Norsjö
- Livsmedelsförädling i Lyckan AB, Lyckan 1010, 921 91 Lycksele
- Firma Göran Jonsson, Sandås 204, 924 94 Sorsele

- EG Vilt, c/o Fritz Erland Gustafson, Slåttan 7, 912 92 Vilhelmina
- Strömdahla, c/o Patrik Strömdahl, Örsbäck 15, 914 90 Nordmaling
- Ruskese Rökeri, Vindelälvsvägen 45 A, 921 94 Ruskese

Jordbruksverket skickar kopia för kännedom till

Länsstyrelsen i Västerbotten

Svenska Jägareförbundet centralt och Västerbottenavdelningen

Jägarnas Riksförbund

Renägarförbundet

Svenska samernas riksförbund, SSR